Nem messze a Kerepesi-úttól — onnan, ahol az égnek ágaskodó vasgerendák és hatalmas dördülések jelzik a földalatti gyorsvasút végállomásának építkezését —, nem messze a 3-as munkahelytől, nyílik a Tábornok-utca. Csomagocskával s egy-egy ropogóshéjú kenyérrel a hónuk alatt építőmunkások sietnek a Tábornok-utca felé. Gyönyörű, háromemeletes üveghallos ház fogadja be őket: a földalatti gyorsvasút egyik nemrégen elkészült munkásszállása. A hófehér falak friss mészszagot lehelnek, de a rájuk függesztett faliújság, a programmtábla és a könyvtáros címlap-plakátja már a kialakulófélben lévő szervezeti életről tanuskodik.

Még csak néhány hete, hogy a földalatti dolgozói beköltöztek ide s majdnem üresen áll még két emelet — várja az új munkásokat. Szép nagy előadóterem, könyvtárszoba, fürdők, központi fűtés, gáz — mind-mind a dolgozók kényelmét és művelődését szolgálja. Komoly, kemény munkát végeznek a földalatti gyorsvasút építői. Szembeszállnak a konokul dacoló talajjal és a fenyegető talajvízzel — valósággá formálják acélból, vasbetonból és téglából ötéves tervünk egyik legszebb részét. Éjjel-nappal folyik a munka odalent a föld gyomrában. Mégis megélénkül estefelé a munkásszállás.

A könyvtárszobában kigyul a villany, a könyvtáros szétesre tárja az ajtót és harsányan kikiált: „Szaktársak! Jöhettek már könyvet cserélni!" Jönnek is egymás után. Rovó Imre ifjúmunkás tegnap éjjel keresett egy könyvet, amely a moszkvai Metróról szól. Nem tudta a címét, más se, s a könyv bentmaradt a szekrényben a többi között. Az előbb, hogy a szobájukban, — a híres magasföldszinti 12-es „sztahánovista szobában" — elbeszélgettünk, örömmel fogadta a felvilágosítást. „A könyv címe: Tűz Moszkva alatt, írója Illés Béla." Rögtön kikereste a könyvtárban és azonnal neki is látott a nem is egészen félszázoldalas kisregénynek. Kikapcsolódik a beszélgetésből, félreül és olajbarna arca érdeklődéssel hajol a könyv fölé. A moszkvai metrómunkásokról olvas, akik a meseszép Metrót építették és hősökké váltak, amikor a föld alatt kitört tűz pusztításának kellett gátat vetniök. Pável Mihalenko ifjúmunkásról és menyasszonyáról, a zsilipkezelő karcsu Aszjáról, az acélos akaratú Karpljuk mérnökről és a többi nagyszerű szovjet emberről olvas.

Azok is a falvakból jöttek, vagy más építkezésről, gyárból. A közös munka, a gyönyörű célért tett közös erőfeszítések edzették őket a metrómunkás tiszteletet parancsoló nevére érdemesekké.

— „A metróépítés kemény harc — írja egy helyen Illés Béla. — A metró teljes munkát követel és teljes embereket nevel. A félembereket kiveti magából. ‚A metróban dolgoztam', — úgy fog hangzani, mint ez: ‚Sztálinért harcoltam'."

A sztahánovista kőművesek szobáját *harmadik hónapja* díszíti a 3-as munkahely legjobb brigádjának vándorzászlója. A hét lakó közül négynél találtunk szépirodalmi könyvet, amit kézről kézre adnak. Együtt járnak moziba. Legutóbb a „Kína lányá"-t nézték meg. Itt a szálláson is rendeznek kéthetenkint filmvetítést, de ezt kevésnek találják. És ami az első pillanatra talán különösen hangzik: éppen ezek a sztahánovista kőművesek, akik a szombatonkinti békeműszakban 300 százalékon felül teljesítenek, akik újra és újra megszerzik a vándorzászlót — szóval, akikről a legrosszabb akarattal sem lehetne azt mondani, hogy félreállnak a munkától — éppen ezeknek jut idejük, erejük és kedvük a napi munka után a rendszeres művelődésre. Csáki József, Máriás Ferenc, Balázs József, Nemes Gusztáv és Rovó Imre — példamutató magyar metrómunkások.

A fiatal Rovó Imre végére ért a kisregénynek. Ujra közénk jön, egyszerű szavakkal mondja el, mit jelentett számára ez az olvasmány. Arról beszél, hogy a moszkvai metrómunkások hősiessége a magyar földalatti dolgozói számára is példát mutat. Meg is ígéri, hogy faliújságcikket ír a könyvről, a többiek pedig elhatározzák, hogy mielőbb elolvassák és szintén ajánlják társaiknak. Jó is lesz az, hadd érezzék a földalatti dolgozói, hogy metrómunkásnak lenni dicsőség — nemcsak Moszkvában, Budapesten is. Márton Bélához, aki tíz napja került be a keszonba, így szólt az apja Nyirgyulajban legutóbbi látogatásakor: „Bajod lesz, fiam, ha oda lemégy." Könnyebben talál most majd Márton Béla is meggyőző szavakat édesapja számára: ne féltse és ne sajnálja keszonmunkás fiát, hanem legyen rá büszke, mint ahogyan a moszkvaiak büszkék voltak metrójuk építőire, s ahogyan a budapestiek is szeretettel és elismeréssel gondolnak földalatti vasútunk megalkotóira.

Kis Erzsébet

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

BIBLIOTHECA * CIVITATIS * BUDAPESTIENSIS

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: Kis Erzsébet

Cím: METRÓMUNKÁSNAK LENNI DICSŐSÉG

Forrás: Budapest (Hely) 1951. X. 10 (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Személy: Helyszám:

Osztályozás 027.1 Üzemi könyvtár